

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“ERZURUM LALA PAŞA CAMİİ ÇİNİLERİNİ KİL YÜZEYLERLE TANITMA PROJESİ”

Proje Kodu: 6380876858993

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Doç. Dr. Nevin AYDUSLU

Aralık,2022

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Abstract (İSTEĞE BAĞLIDIR. DİLERSENİZ DOLDURUNUZ.).....	4
Materyal ve Yöntem	5
Proje Uygulamasına Ait Görseller	7
Sonuçlar	20

ÖNSÖZ

Osmanlı Döneminin, tarihi dizilerle gündeme geldiği bugünlerde bu dönemin izlerinden biri olan Erzurum Lala Paşa Camini, Erzurum'da halihazırda yaygın olmayan seramik sanatı yardımıyla tanıtıp, bu konuda bilinçlendirip ülke değerlerine sahip çıkılması amaçlanmıştır.

Projenin üniversitemizde gerçekleştirilmiş olması, Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesini ve Seramik bölümünü tanımaları için de bir vesile olmuştur. Ayrıca, projeye seramik bölümü 4. sınıf öğrencilerinin de dahil olması orta okul öğrencilerine rol model olmaları pozisyonu sağlamıştır. Böylelikle Lala Paşa Camii çini motiflerini yeniden yorumlamaya yönelik, çocukların sanatla bağ kurmaları ve geleceğe yönelik planlamalarına dahil etmelerinin temellerini atmak da önem arz etmektedir.

Projenin gerçekleşmesiyle birlikte çocukların, öncelikle kendi yaşadıkları ildeki tarihi eserleri tanıma, benimseme ve koruma yönündeki bilinçlerini güçlendirip tüm ülke değerlerine sahip çıkmalarını sağlayarak küçük yaştan itibaren farkında olma kabiliyeti kazandırılmaya çalışılmıştır.

ÖZET

" Erzurum Lala Paşa Camii Çinilerini Kil Yüzeylerle Tanıtma Projesi" ile Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin, Erzurum'da halihazırda yaygın olmayan seramik sanatı kapsamında kil malzeme yardımıyla Lala Paşa Camii Çinilerini tanıtip, bu konuda bilinç oluşturup ülke değerlerine sahip çıkılması amaçlanmaktadır.

Projenin yürütüldüğü okul proje okulu olup öğrenciler il genelinde yapılan sınavla okula kabul edilmektedir. Burada öğrenciler akademik eğitimlerini sürdürürken eş zamanlı olarak Diyanet İşleri Başkanlığı'na bağlı Kur'an Kursu bünyesinde hafızlık eğitimi de almaktadırlar. Proje fikri yoğun bir tempo ile eğitimlerini sürdüren öğrencilerin hem bilimsel hem de sanatsal etkinliklerle eğlenceli bir biçimde eğitim çalışmalarını sürdürmeleri ihtiyacından ortaya çıkmıştır.

Proje, hafızlık eğitimini tamamlayıp başarılı olan 22 öğrenciden oluşan bir grup ile yürütülmüştür. Raif Azak İmam Hatip Ortaokulunda kil malzemeyi şekillendirme şartlarının uygun olmaması sebebi ile proje, Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü, Yıldırım Denizli Atölyesinde okul idaresinin de iştirakiyle uygulanmıştır.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Lala Paşa Camii, Seramik, Çini, Kil.

ABSTRACT

With the "Project to Introduce Erzurum Lala Pasha Mosque Tiles with Clay Surfaces", it is aimed that Raif Azak Imam Hatip Secondary School students introduce Lala Pasha Mosque Tiles with the help of clay materials within the scope of ceramic art, which is not common in Erzurum, and raise awareness about this issue and protect the country's values.

The school where the project is carried out is the project school, and students are admitted to the school with the exam held throughout the province. While the students continue their academic education, they also receive hafiz training under the Qur'an Course under the Presidency of Religious Affairs. The idea of the project emerged from the need for students who continue their education with an intense tempo to continue their educational studies in an entertaining way with both scientific and artistic activities.

The project was carried out with a group of 22 students who completed their hafiz training and were successful. Due to the unsuitable conditions for shaping the clay material in Raif Azak Imam Hatip Secondary School, the project was implemented in Atatürk University, Faculty of Fine Arts, Ceramics Department, Yıldırım Denizli Atelier with the participation of the school administration.

Keywords: Lala Pasha Mosque, Ceramic, Tile, Clay.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 19.12.2022 tarihinde Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümünde gerçekleştirilmiştir.

Projenin Uygulanışı

Projenin uygulanması için gerekli materyaller, proje başvuru sürecinde belirlendiği gibi <https://www.kalaclar.com/seramik-killer> internet sitesi üzerinden sipariş verilmiştir. Bu kapsamda Şamotlu kil-2 torba, Beyaz Vakumlu Kil-3 torba, Kırmızı çömlekçi Kili-10 torba, Şeffaf sır-18kg kargo ile teslim alınmıştır.

Projeye hazırlık kapsamında Seramik Bölümü öğrencileri Lala Paşa Camiini ve çinilerini görüntülemişlerdir. Bu görüntülerden alınan çıktıların bir kısmı projenin uygulandığı atölyeye tanıtım amaçlı asılmıştır. Ayrıca atölyenin uygun görülen yerlerine projenin, Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklendiğini gösteren afişler asılmıştır.

Proje yürütücüsü ve Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu Müdiresi ile 19-12-2023 tarihinde, 13:00 ila 16:30 saatleri arasında etkinliğin yapılacağı kararı alınmıştır. Öncesinde seramik bölümü 4. sınıf öğrencilerinin elde ettikleri Lala Paşa Camii çini görüntülerinin çiçekli olanlarını belirlemeleri istenmiştir.

Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin Lala Paşa Camii'nin görüntülerinden kağıtlara çinilerde yer alan çiçekleri kopya etmeleri istenmiştir. Çinilerindeki çiçekleri tüm ayrıntıları ile çizerek tanımları sağlanmaya çalışılmıştır. Böylelikle kil yüzeylerde kullanılacak desenler de hazır hale getirilmesi sağlanmıştır.

Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerinin bir miktar kili yoğurup kille zaman geçirerek tanımları sağlanmıştır. Daha sonra öğrencilerin hazırladıkları çiçek kompozisyonlarını gerçekleştirebilecekleri büyüklükte kili elleri ile vurarak plaka haline getirmeleri istenmiştir. Belirli bir kalınlığa gelen plakalar üzerine zit renkte hazırlanmış astarlarla zemin oluşturmaları sağlanmıştır. Kilin kuruma aşamalarının her birinde ayrı bir işlem yapma gereğini öğrencilere algılatmak için astarı uyguladıktan sonra beklemeleri istenmiştir. Çini desenleri astarlı kil plakalar üzerine geçirebilecek kadar nem kaybettiğini tespit etmek için öğrencilerin sıklıkla

kontrol etmeleri istenmiştir. Kilin uygun kıvama geldiğinden emin olunca hazırlanan desenlerin kil plakalar üzerine yerleştirilip kalemlerle desenin geçirilmesi istenmiştir. İşlem bittikten sonra kâğıt desenlerin kaldırılıp kil plakadaki eksikliklerin kontrol edilmesi sağlanmıştır. Hatalı çalışmaların yeniden yapılması sağlanmıştır.

Proje çalışmaları tamamlandıktan sonra hatalı kil kompozisyonlar dönüştürülerek Seramik bölümü öğrencilerinin kullanımına sunulmuştur.

PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

Proje materyallerinin teslim alınması

Projenin uygulandığı Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Yıldırım Denizli Atölyesi.

Güzel Sanatlar Fakültesi, Yıldırım Denizli Atölyesi Panosu

Projenin uygulandığı ortam ve öğrencilerin kili tanıma aşamaları.

Lala Paşa Camii Çinilerinin Işıklı Masada Kopyalarının Çıkarılması.

Çini Desenlerinin Geçirileceği Kil Toplarının Hazırlanması

Kil Toplarının Plakaya Dönüştürülmesi.

Kil Plakalar Üzerine Farklı Kilden Astarın Uygulanması.

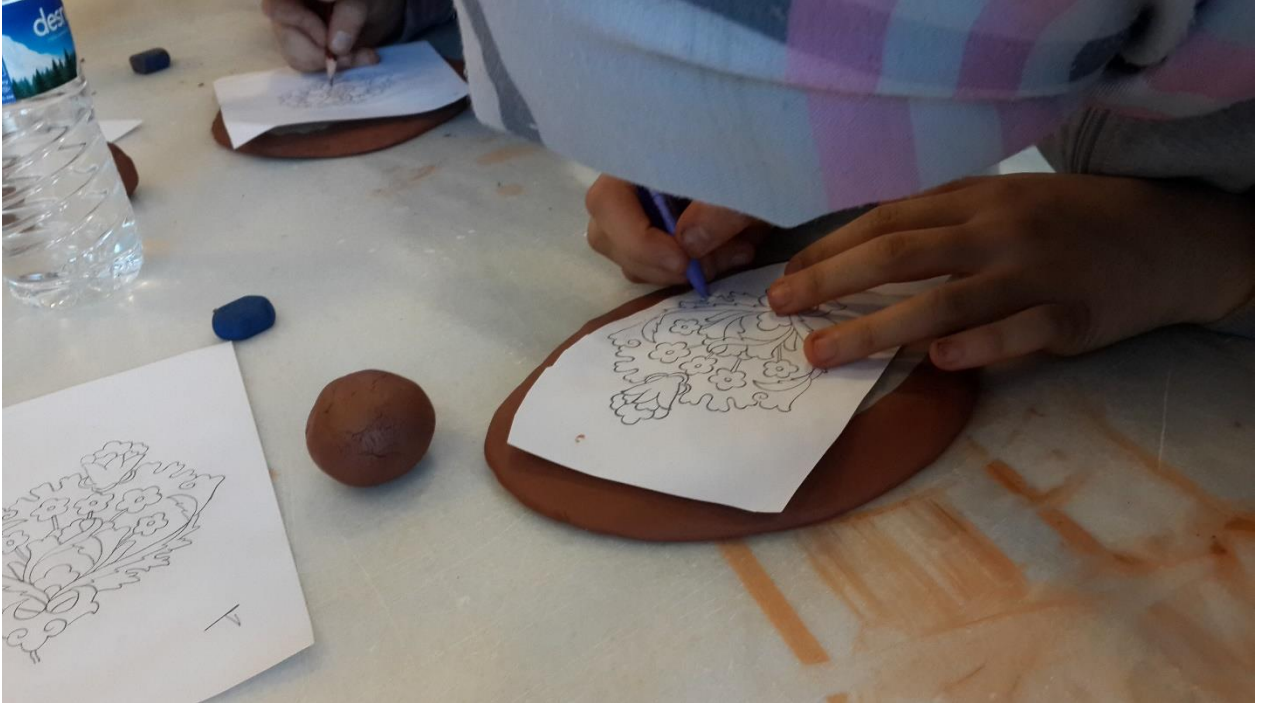

Kil Plakalar Üzerine Farklı Kilden Astarın Uygulanması.

Işıkli Masada Hazırlanan Lala Paşa Camii Çini Desenlerinin Astarlı Kil Plaka Üzerine Geçirilmesi.

Işıkli Masada Hazırlanan Lala Paşa Camii Çini Desenlerinin Astarlı Kil Plaka Üzerine Geçirilmesi.

Işıkli Masada Hazırlanan Lala Paşa Camii Çini Desenlerinin Astarlı Kil Plaka Üzerine Geçirilmesi.

Işıklı Masada Hazırlanan Lala Paşa Camii Çini Desenlerinin Astarlı Kil Plaka Üzerine Geçirilme Aşamasında Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü Öğrencilerinin, Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencilerine Refakati.

Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğrencileri ile Toplumsal Duyarlılık Projeleri Anısı.

SONUÇLAR

Proje okulu olan Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu'nda öğrenciler hem hafızlık eğitimi hem de akademik eğitim aldıklarından sosyal etkinliklere ihtiyaç duymaktadırlar. Projemizin uygulanması ile öğrencilerin meraklı ve eğlenceli bir şekilde çalışmalara katıldıkları gözlenmiştir. Öğrencilerle birlikte Raif Azak İmam Hatip Ortaokulu öğretmenlerinin de faaliyete katılmaları Lala Paşa Camii çinileri ile ilgili farkındalık oluşmasını sağlamıştır.

Lala Paşa Camii çini motiflerini yeniden yorumlamaya yönelik, çocukların sanatla bağ kurmaları ve geleceğe yönelik planlamalarına dahil etmelerinin temellerini atmak da önem arz etmektedir. Projenin gerçekleşmesiyle birlikte çocukların, öncelikle kendi yaşadıkları ildeki tarihi eserleri tanıma, benimseme ve koruma yönündeki bilinçlerini güçlendirip tüm ülke değerlerine sahip çıkmalarını sağlayarak küçük yaştan itibaren farkında olma kabiliyeti kazandırılmaya çalışılmıştır.

Projemizi destekleyerek öğrenci ve öğretmenler için çok önemli bir aktivite ortamı sağladığından dolayı Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Merkezi'ne teşekkür ederiz.